

Istoria Bisericii de la decăderea ei și până la lepădarea ei

Capitolul 2

Scrisorile deschise adresate Adunărilor din Efes, Smirna, Pergam și Tiatira

Observații preliminare la scrisorile deschise adresate Adunărilor

Toate viziunile cuprinse în cartea Apocalipsei se referă la viitor, cu excepția primei și a celei introductive, care se aplică la prezent. În aceasta găsim pe Domnul Isus în mijlocul celor șapte Adunări, și anume în gloria Lui proprie care I se cuvine ca Fiu al Omului (capitolele 1,12-16). Dar corespundeau cele șapte Adunări, în ceea ce privește starea lor efectivă, denumirii »sfeșnice de aur«, care le-a fost dată de Duhul Sfânt, și erau ele în concordanță cu caracterul sfânt al Persoanei minunate din mijlocul lor? Cu regret, nu! Caracteristica sfințeniei, veridicității, dăruirii, curăției, tăriei și unității, care caracteriza Biserica în starea ei inițială, nu se mai văd acum în ultimele zile ale mărturiei ei pe pământ. Pentru un timp scurt, sfeșnicele de aur au răspândit o lumină strălucitoare, dar acum abia dacă se poate vedea o licărire opacă. Necredința publică, care se ascundea odinioară în sălile de cursuri și la catedre, s-a răspândit acum public pe amvoanele bisericilor.

În aceste scrisori deschise, care au fost necesare din cauza stării Adunărilor, se prezintă clar primul punct al abaterii, depărtarea inimilor de Hristos, părăsirea dragostei dintâi (capitolul 2,4). Ca urmare a răcirii sentimentelor dispare și dorința după revenirea Sa personală din cer (Matei 24,48). În felul acesta s-a deschis dușmanului ușa și poarta. Evoluția exterioară a Bisericii prezentată aici este confirmată detaliat de mărturiile contemporane. Odinioară poarta Bisericii a fost bine zăvorâtă față de Satan și față de rău, dar acum Satan și uneltele lui au găsit intrarea (Apocalipsa 2,20,24). În țările noastre creștine se răspândește rapid întunericul moral, și noi nu mai suntem departe de ultima treaptă a evoluției, decizerea publică de creștinism. Dacă Hristos renunță la biserica mărturisitoare ca purtător de lumină al Lui și ca martor al Lui, atunci aceasta devine subiectul deosebit al judecății divine.

În descrierea scurtă a istoriei Bisericii, așa cum o găsim în capitolele 2 și 3, nu sunt numite multe detalii, ci atenția este îndreptată spre evoluția formei generale a răului. Un gând călăuzitor, care rămâne permanent în câmpul vizual, este relația lui Hristos cu starea în care se află fiecare Adunare, și de aceea El se prezintă fiecărei Adunări într-un caracter potrivit cu starea ei. El însuși este singurul mijloc de ajutor în cazul slăbiciunii spirituale și al decăderii spirituale.

Scriitorul istoriei „timpului națiunilor” este Daniel, scriitorul istoriei Bisericii este Ioan. Misiunea lui Daniel era instruirea deosebită a poporului său, a Iudeilor; Ioan a scris pentru folosul Bisericii lui Dumnezeu. Folosirea acestor scrisori deschise se extinde asupra întregii Biserici și asupra fiecăruia, care are urechi de auzit. Câștigul lăuntric, care se obține prin studiul serios al scrisorilor deschise adresate Adunărilor amintite, este foarte mare și s-a dovedit totdeauna de folos pentru cititorul care a făcut aceasta cu rugăciune.

În aceste scrisori deschise se folosește un principiu, prin care starea efectivă a Bisericii în diversele perioade de timp se poate judeca. Istoria Bisericii și verificarea stării ei este cuprinsă între începutul ei sub plinătatea binecuvântării divine și partea ei finală în unirea ei cu Hristos în slavă. Starea ei de la început, din trecut, și din viitor este deci etalonul, după care ea este judecată în prezent. Ce diferență este între ceea ce Biserica a fost odinioară, și ceea ce este ea astăzi! Și cât de diferită este ea de slava strălucitoare, care o așteaptă pe ea! În scrisoarea deschisă adresată Adunării din Efes și Pergam, acestea sunt solicitate să se pocăiască cu privire la starea de odinioară (»adu-ți aminte de unde ai căzut«), în timp ce în scrisorile adresate ultimelor patru Adunări este considerată imposibilă reîntoarcerea la starea de început. Pentru acestea, venirea Domnului, care în primele trei scrisori deschise nu este amintită direct, este considerată ținta speranței.

Sfârșitul epocii apostolice era caracterizat prin aroganță spirituală și părăsirea dragostei dintâi (capitolul 2,1-7). După aceea au urmat perioade de necazuri mari, până la sfârșitul celui de-al zecelea, și ultimul, val de prigoană sub Dioclețian: Smirna (capitolul 2,8-11). Decăderea stării spirituale și crescânda asemănare cu lumea au mers mână în mână începând cu urcarea lui Constantin pe scaunul de domnie și favorizarea publică a creștinismului, din partea lui, și până în secolul șapte: Pergam (capitolul 2,12-17). Biserica papală poate fi desemnată în aroganța ei de absolutism universal și prigoanele barbare a sfinților lui Dumnezeu ca fiind lucrarea lui Satan pe pământ. Domnia ei funestă cuprinde Evul mediu, în care starea spirituală/morală poate fi desemnată ca fiind întuneric. Domnia papală a subjugat pe toți care i se împotriveau: Tiatira (capitolul 2,18-29). Reforma a fost intervenția lui Dumnezeu în har și putere, ca să slăbească supremația papală și să lase lumina să strălucească în Europa, care mai mult de 300 de ani a luminat mai mult sau mai puțin. Protestantismul arată însă destul de clar, cu fărâmițările lui și dispariția lui morală, cât de departe este el de gândurile lui Dumnezeu cu privire la Biserică și creștinism: Sardes (capitolul 3,1-6). Începutul secolului al 19 a arătat o altă reformă, care poartă de asemenea amprenta lucrării divine: Filadelfia (capitolul 3,7-13), Starea generală din prezent a bisericii mărturisitoare este cu starea ei de nepăsare mult mai odioasă și mai dezgustătoare decât toate cele descrise anterior. Această ultimă fază a istoriei bisericii în ajunul judecăților poate fi just desemnată ca „perioada lipsită de Hristos”: Laodiceea (capitolul 3,14-22).

Mai este de remarcat, că istoria primelor trei Adunări s-a derulat una după alta, în timp ce istoria celorlalte patru Adunări continuă să se deruleze în paralel, până la sfârșit, până la venirea Domnului. Cu încă o remarcă încheiem aceste remarci preliminare; elementul divin, caracterizat prin numărul trei, este dominant în prima grupă, în timp ce în grupa a doua cu numărul patru își găsește intrarea extinsă elementul uman.

Scrisoare deschisă către Efes (capitolul 2,1-7)

1. - »Îngerului Adunării din Efes scrie-i.« Aceste cuvinte se repetă în introducerea fiecărei scrisori deschise. Fiecare scrisoare deschisă este adresată »îngerului Adunării«. Auzim în aceste scrisori oarecum vocea Duhului Sfânt (versetul 7) și a Domnului Însuși (versetul 1), care se adresează Adunărilor, dar ele nu sunt apelate direct. Apostolul Pavel a scris *sfinților* care sunt în Efes (Efeseni 1,1), Ioan a scris îngerului Adunării. De ce? Prima exprimă intimitate, a doua mai degrabă distanță. Motivul formei mai puțin intime a vorbirii folosite de Ioan îl găsim în faptul, că starea spirituală a Adunării era așa de decăzută, că Domnul putea să-i vorbească numai prin reprezentantul sau îngerul (nu ființe spirituale, ci oameni) ei.

Unii scriitori susțin ideea unei „tutele” a îngerilor adevărați asupra Adunării și gândesc că acest „înger-tutore” este apelat. Acest gând pare tras de păr și neîntemeiat. Pentru Duhul Sfânt, pe pământ, și pentru Domnul, în cer, Biserica sau Adunarea este subiectul îngrijirii deosebite. Prin Adunare, puterile spirituale din locurile cerești cunosc înțelepciunea nespuse de felurită a lui Dumnezeu (Efeseni 3,10); tot așa, aceste ființe cerești primesc învățătură, prin Biserică, despre ordinea divină (1 Corinteni 11,10). Dar paza Adunării este pusă în mâini mai bune și mai înalte, decât în paza îngerilor. În afară de aceasta ar fi greșit, să ne gândim la îngeri, care dau greș în împlinirea sarcinilor lor. Ei »împinesc Cuvântul Său, ascultă de glasul Cuvântului Său« (Psalmul 103,20), în timp ce îngerii Adunărilor, care sunt făcuți răspunzători de starea vizibilă a Adunărilor de aici, sunt muștrați pe drept. Cuvintele adresate aici îngerilor: »Am împotriva ta« sau »adu-ți aminte de unde ai căzut, și pocăiește-te« nu par nicidecum să fie adresate îngerilor lui Dumnezeu, despre care se spune, că ei au fost aleși și sunt sfinți și drept urmare rămân păziți să nu greșescă și să nu cadă. Mulți au înțeles însă așa, că „îngerul” este un supraveghetor (episcop) al unei Adunări. „Bătrânii” și „supraveghetorii” sunt una și aceeași persoană (Faptele Apostolilor 20,17,28). Denumirea „bătrân” îndreaptă atenția mai mult spre vârsta și experiența bărbatului, în

timp ce denumirea „episcop” sau „supraveghetor” arată spre supravegherea spirituală. Bărbatul și activitatea sa au fost denumite astfel pe drept „bătrân” sau „supraveghetor”. Bătrânii au devenit supraveghetori, și din aceștia erau mai mulți în diversele Adunări, ca de exemplu în Efes (Faptele Apostolilor 20,17) și Filipi (Filipeni 1,1). Lui Timotei, Onisim și Ioan li s-a atribuit onoarea dubioasă din partea preoților deosebit de înțelepți, că după moartea apostolului Pavel fiecare din aceștia ar fi fost îngerul Adunării din Efes.

Pare ceva forțat, dacă se insistă, că noțiunea de „înger” s-ar folosi numai pentru supraveghetori sau bătrâni (prezbiteri). O astfel de folosire exclusivă nu este posibilă și din cauză că un alt simbol, și anume „stelele” (capitolul 1,20), este folosit pentru desemnarea aceluiași persoane. „Stelele” sunt destinate să strălucească și să răspândească lumina din cer în noaptea întunecată a istoriei Bisericii. O persoană, chiar dacă ar ocupa cea mai înaltă poziție în biserică, nu este neapărat o „stea”.

Vedem în îngerul Adunării pe reprezentantul simbolic al Adunării în starea ei spirituală și morală. Sensul în privința aceasta este reprezentare sau suplinire. Din acest motiv în această carte și apa (capitolul 16,5), și vântul (capitolul 7,1), și adâncul (capitolul 9,11), și focul (capitolul 14,18) au fiecare îngerul lor „propriu”. Privit în felul acesta „îngerul Adunării” poate pe deplin să desemneze mai mult decât o singură persoană. Așa cum este folosit cuvântul în legătură cu cele șapte Adunări, accentul se pune mai mult pe o reprezentare morală, decât pe una oficială. În timp deci ce Duhul supraveghează fiecare Adunare locală – și Adunarea ca întreg -, fiecare Adunare este apelată în reprezentantul ei; căci în general este așa, că în cele mai multe comunități ale sfinților sunt din aceia care joacă un rol de conducere morală și spirituală, total independent de o poziție oficială.

Cele șapte stele și cele șapte sfeșnice de aur

1. »Iată ce zice Cel ce ține cele șapte stele în mâna dreaptă, Cel ce umblă în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur.« Denumirile descriptive, sub care Hristos se prezintă fiecărei Adunări în parte, sunt aproape fără excepție preluate din descrierile care ne-au fost date în primul capitol și sunt descrieri detaliate ale Persoanei Sale. În capitolul 1,20 stelele sunt văzute ca fiind *în* sau *pe* dreapta Sa; în capitolul 3,1 El *are* stelele, dar aici indică o influență mai intensă: El le *ține*. Stelele sunt purtătorii de lumină ai Adunării. Ele primesc lumina lor de la El, ele sunt supuse puterii Lui și sunt sprijinite de El. El le conduce, El le controlează și le ține tare. Ce întărire pentru fiecare slujitor supus încercărilor! Cât de mult se potrivește, că la începutul acestei scurte descrieri a istoriei Bisericii în aceste două capitole, se scoate în evidență autoritatea absolută a lui Hristos peste toți, care sunt răspunzători, ca să lumineze pentru El în timpul nopții întunecate a absenței Sale.

Domnul nostru Își are locul în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur (capitolul 1,13), dar aici El umblă în mijlocul lor și ia cunoștință de orice necaz și greutate, de care au parte ei în comun, sau particular. El supraveghează iluminarea pe care o fac lămpile și este prezent, ca să sprijine vasele mărturiei Sale. Ajutorul Lui este imediat disponibil în orice situație de necaz. Niciodată Adunarea nu se va găsi într-o situație, în care să se vadă lipsită de ajutorul activ al lui Hristos, Care se plimbă în mijlocul ei, îi supraveghează căile și o laudă și o mustră. El îngrijește și curăță fiecare sfeșnic, dar îl va muta de pe locul responsabilității lui pe pământ, dacă el se dovedește total necredincios. Această parte a adevărului în niciun caz nu slăbește siguranța veșnică a Adunării lui Dumnezeu, pe care »porțile locuinței morții nu o vor birui« (Matei 16,18), și a fiecărui mădular al ei (Romani 8,38-39).

Domnul laudă

2.-3. »Cunosc lucrările tale, osteneala ta și răbdarea ta, și că nu poți suferi pe cei răi; că ai pus la încercare pe cei ce zic că sunt apostoli și nu sunt, și i-ai găsit mincinoși. Știu că ai răbdare, că ai suferit din pricina Numelui Meu, și că n-ai obosit.« Domnul laudă, înainte ca El să mustre. Lui Îi place să enumere, ceea ce harul – harul Său propriu – a lucrat în suflete și pe căile poporului Său. În aceste scrisori deschise se arată decăderea progresivă a Bisericii, dar Domnul Însuși este neschimbător. El iubește, să laude pe sfinții Săi, atunci când poate și unde poate, și dacă lucrurile se degradează până ajung să se termine, aceasta nu-L împiedică să recunoască lucrarea Duhului, oriunde aceasta lucrează într-un sfânt. Și la noi trebuie ca roada Duhului să atragă mai mult atenția asupra Sa, decât lucrările firii pământești (ale cărnii). Dacă am fi totdeauna gata să recunoaștem din inimă tot ce este bun și excelent și să exprimăm aprecierea noastră fără nicio îngrădire, în mod deosebit acolo unde există și rău.

Cuvintele »cunosc« și »știu«, care apar în fiecare din cele șapte scrisori deschise, arată cunoașterea deplină din partea Domnului; El cunoaște starea poporului Său și împrejurările, în care el se află. El spune aici: »Cunosc lucrările tale«. Fără îndoială acestea au fost numeroase și diverse. Dar nu orice lucrare este însoțită de răbdare sau de roada răbdării, așa cum sunt lucrările amintite aici. Una din primele „lecții” creștine este răbdarea (Romani 5,3), și „multă răbdare” este trăsătura de caracter a unui adevărat slujitor al lui Dumnezeu (2 Corinteni 6,4). Răbdării îi urmează aici nesupportarea celor răi. Răbdarea față de cei slabi, care au fost încercați în mijlocul încercărilor și împotrivrilor, nu a făcut Adunarea indiferentă față de rău. Simțul spiritual a fost veghetor. În afară de aceasta, ea a pus la încercare pe cei care se numeau apostoli, și aceasta a făcut-o așa de temeinic, că în lumina acelor semne caracteristice, după care puteau să fie recunoscuți apostolii Domnului, a fost descoperită orice pretenție nejustificată (1 Corinteni 9; 2 Corinteni 11 și 12). Se mai adaugă: »și i-ai găsit mincinoși«. Pretențiile nejustificate ale acestor oameni, care își revendicau funcția și autoritatea apostolilor, a fost total respinsă și acești oameni au fost înfierăți ca mincinoși sau, așa cum se exprimă apostolul Pavel, »apostoli mincinoși« (2 Corinteni 11,13).

Cât de neîngrădită este aici lauda! Însă, oricât de bogată și cuprinzătoare a fost recunoașterea de până acum, se spune mai mult. Ei au dovedit nu numai mai înainte răbdare, ci răbdarea a dăinuit și era practică în momentul când Ioan, într-o oarecare măsură ca „secretar” al Domnului, scria aceasta. Mai departe se spune: »că ai suferit din pricina Numelui Meu«. Ei au suferit mult, au fost greu încercați, dar ei au suportat toate cu bucurie din pricina Numelui lui Isus Hristos. Din pricina aceluiași Nume le-au fost iertate păcatele (2 Corinteni 11,13).

La urmă se spune, că ei »n-au obosit«. Niciun gând cu privire la a ceda sau la o capitulare în lupta împotriva răului! Ei nu au obosit în această luptă, și nici nu și-au pierdut puterea. Ce tablou frumos al dăruirii pentru cauza Domnului! Dar care au fost sursele activității lor sfinte și drepte? Ele nu sunt amintite. Cu siguranță au existat, căci altfel nu ar fi existat nicio laudă. Care sunt adevăratele izvoare ale vieții creștine și a ostanelilor creștine? Ele ne sunt numite în prima scrisoare, pe care apostolul Pavel a scris-o: »Căci ne aducem aminte fără încetare ... de lucrarea credinței voastre, de osteneala dragostei voastre și de tăria nădejzii ...« (1 Tesaloniceni 1,3). Adunării din Efes i-au fost confirmate faptele, lucrările și nădejdea, dar lucrările pare într-o oarecare măsură să se fi desprins de adevăratul lor izvor, de credință; și puterea de a lucra pare să nu fie total scoasă din dragoste, care este lucrarea naturii divine și atmosfera deosebită, în care Biserica și creștinii trebuie să trăiască și să lucreze; în sfârșit, în legătură cu răbdarea, care este lăudată de două ori la Adunarea din Efes (capitolul 2,2-3), nu este amintită nădejdea, care este izvorul și puterea vie a răbdării.

Domnul muștră

4. »Dar ce am împotriva ta, este că ți-ai părăsit dragostea dintâi.« Aici se descoperă rădăcinile eșecului și neajunsurile personale și colective – îndepărtarea inimii de Hristos. Aurul fin a devenit mat, floarea s-a ofilit. Prima bucată a roadei Duhului este dragostea (Galateni 5,22), și aceasta se vedea foarte slab; însă în zilele apostolului Pavel Adunarea din Efes a fost lăudată pentru »dragostea ei pentru toți sfinții«, o dragoste, care a luat naștere prin dragoste. Dacă lipsește dragostea, adevărata ființă a creștinismului (1 Corinteni 13), cununa și strălucirea lui, atunci a dispărut și puterea morală lăuntrică a Bisericii și a vieții personale. – În afară totul poate apărea frumos și promițător, și nimeni altul decât ochiul Celui atotștiutor poate recunoaște sărăcia lăuntrică, și anume, răcirea inimii față de Domnul ei. »Ți-ai părăsit dragostea dintâi«, acesta a fost primul pas al Bisericii pe drumul care duce în jos (compară cu Matei 24,48). Pierderea dragostei proaspete și gingașe este o chestiune foarte serioasă și nu trebuie privită ca ceva secundar. »Dar am împotriva ta«, spune Domnul cu privire la părăsirea dragostei dintâi. »Dar am ceva împotriva ta« (versetul 14) spune El cu privire la faptul că au fost tolerați aceia care se țineau strâns de învățătura lui Balaam, și alții, care se țineau strâns de învățătura Nicolaiților. »Dar am împotriva ta« (versetul 20), spune El iarăși, deoarece Izabela a fost tolerată, cea care semăna stricăciune cu învățătura ei. Să observăm, că în fiecare din aceste cazuri expresia »am împotriva ta« stă în opoziție evidentă cu marea recunoaștere făcută anterior.

Domnul amenință cu judecata

5. »Adu-ți dar aminte de unde ai căzut; pocăiește-te, și întoarce-te la faptele tale dintâi. Altfel, voi veni la tine, și-ți voi lua sfeșnicul din locul lui, dacă nu te pocăiești.« Domnul are un motiv clar, specific, împotriva îngerului: »Am împotriva ta, că ți-ai părăsit dragostea dintâi.« Acesta este singurul lucru, pentru care Efesul este muștrat, dar cât de serios este! Eșecul care va veni al bisericii mărturisitoare, lepădarea ei publică de către Hristos (capitolul 3,16), este urmărit aici până la rădăcină, până la părăsirea dragostei dintâi. Niciodată Domnul nu va uita bucuria Sa față de dragostea dintâi a poporului Său. »Așa vorbește Domnul: „Mi-aduc aminte încă de dragostea pe care o aveai când erai tânără, de iubirea ta, când erai logodită, când Mă urmai în pustie, într-un pământ nesemănat« (Jeremia 2,2). Dragostea dintâi a lui Israel și a lui Iuda nu a fost niciodată uitată de Domnul; tot așa Domnul Își aduce aminte de dragostea dintâi a Bisericii, și El o dorește. Dacă judecata, care a fost anunțată, trebuia să fie îndepărtată, atunci este necesară o întoarcere la dragostea dintâi și la faptele dintâi. Ca să se obțină aceasta, atunci sunt neapărat necesare cele două atenționări; »adu-ți aminte« și »pocăiește-te«. Adu-ți aminte de înălțimea morală, pe care ai stat odinioară, adu-ți aminte de mărimea dragostei, de »muntele de mir« și de »dealurile de tămâie«, pe care umbla-i odinioară cu Acela care îți iubește sufletul cu o iubire veșnică. Ce adânc ai căzut! Pocăiește-te, condamnă-ți *starea inimii*, care te-a condus la primul pas pe drumul care duce în jos. – Aducerea aminte și pocăința sunt numite ca fiind două părți, care pot să readucă înapoi dintr-o stare de decădere.

Luarea sfeșnicului din locul lui ca purtător de lumină nu atinge absolut cu nimic problema siguranței veșnice a tuturor acelor care au clădit pe Hristos, Stânca veacurilor. În general putem spune, că lămpile, care odinioară luminau așa de luminos, și în mod deosebit în renumita capitală Efes, au fost luate de la locul lor, și întunericul adânc al islamului, al credinței greșite a mahomedanilor, învelește acum aceste șapte cetăți ale Asiei mici cu ridurile morții lor. Mărturia creștinismului din vest o așteaptă de asemenea punerea la o parte. Necredința și necredincioșia – personală sau în comun – trebuie judecate. Starea deplorabilă de astăzi din Efes, cunoscut astăzi sub numele de Ajasoluk, este un exemplu de atenționare pentru toți. A rămas creștinătatea la bunătatea lui Dumnezeu? Nu, și de aceea întuneric mai adânc va acoperi aceste țări (Isaia 60,2), în care odinioară lumina Evangheliei a strălucit așa de puternic. În Efes vedem prezentată starea Bisericii într-o anumită fază de dezvoltare, și anume, starea care o caracteriza la sfârșitul

primului secol. Ne bucurăm să știm, că dragostea și credința a reînviat într-o oarecare măsură în Adunarea din Efes și sfeșnicul a fost curățit, așa că ea în cel de-al treilea conciliu ecumenic din anul 431 a dat o mărturie clară cu privire la marele principiu de bază ale creștinismului, întruparea Domnului nostru. Cu toate acestea pentru ea a venit ora, în care i-a fost luat sfeșnicul de la locul lui. Restabiliri parțiale de felul acesta au fost acordate Bisericii în ansamblul ei, dar soarta ei este clară.

Nicolaiții

6. »Ai însă lucrul acesta bun, că urăști faptele nicolaiților, pe care și Eu le urăsc.« Credințioșii Adunării din Efes față de învățătură și condamnarea strictă a răului au oferit prilejul unei laude mari (versetele 2 și 3). Această laudă este urmată de muștrare, care a fost exprimată cu toată claritatea (versetul 4), și în cele din urmă a fost anunțată judecata, care putea fi preîntâmpinată numai prin pocăință (versetul 5). Aici se tratează acum o parte deosebită a răului, care este urâtă în aceeași măsură și de Domnul, și de îngerul Adunării. Părăsirea dragostei dintâi este regretabilă, dar față de rău era o ură îndreptățită, opusul dragostei. Nu nicolaiții au fost urâți, căci și ei erau subiectul dragostei generale a lui Dumnezeu (Ioan 3,16); dar lucrările lor erau urâte, și pentru aceasta îngerul a primit laudă. Trebuie să fi fost lucrări cu un categoric caracter rău, care a necesitat un astfel de cuvânt sever de dezaprobare. Cine au fost acești nicolaiți, și care era învățătura lor? Un răspuns satisfăcător la această întrebare este aproape imposibil¹. Fără îndoială nicolaiții erau o sectă imorală și necurată. Dar că Nicolae din Antiohia, ultimul din cei șapte din Faptele Apostolilor 6,5, a fost întemeietorul sectei, care îi poartă numele, nu se poate constata cu certitudine. Irineu este primul părinte al Bisericii și scriitor care afirmă aceasta. Alții cred, că Nicolae este pe nedrept învinovățit, dacă i se atribuie învățătura greșită și faptele acestei secte, care au devenit cu atât mai condamnabile, cu cât s-au răspândit sub mantaua acoperitoare a creștinismului. Dacă Nicolae a fost întemeietorul sectei, atunci înseamnă că el s-a rătăcit foarte mult de la credință. Dar noi nu putem spune aceasta cu siguranță. S-a presupus de asemenea, că nicolaiții au fost aceiași, cu cei care se țineau de învățătura lui Balaam. Dar în lumina versetelor 14 și 15 este greu de înțeles așa, căci această învățătură rea este tratată separat: »Ai câțiva, care, de asemenea, țin învățătura Nicolaiților.« Acest rău din urmă, așa se pare, era cel mai grav din ambele rele. Toți scriitorii de la început sunt unanimi în privința că trăsăturile principale ale acestei secte erau necurăția și destrăbălarea. Se pare că nicolaiții au unit mărturia creștinismului cu necurăția păgânismului. Cedarea în fața înclinațiilor carnale (firești) înseamnă negarea practică a naturii sfinte a creștinismului. Ea nu poate fi tolerată nici de Domnul, și nici de aceia, care doreau să se țină strâns cu credințioșii de Numele Aceluia care este »Cel sfânt și adevărat« (capitolul 3,7)

În privința acestui rău, între Efes și Pergam, prima și a treia Adunare, există un contrast remarcabil. Prima s-a depărtat cu o dezaprobare sfântă de această necurăție, cea de-a treia a protejat pe vestitorii acestei învățături necurate. Ce a fost urât de Efes, a fost tolerat în Pergam. Într-una erau lucrările nicolaiților, în cealaltă era învățătura lor; dar învățătura, fie bună fie rea, are totdeauna roadele proprii. Efes nu a vrut să aibă pe niciuna din ele, nici lucrările, nici învățătura. Pergam dimpotrivă, a tolerat ceea ce a fost sursa distrugerii curăției morale și a otrăvirii.

¹ Numele nicolait este tradus prin: învingător al poporului. Numele arată, că nicolaiții au introdus practic subîmpărțirea contrară Scripturii în „preoți“ și „laici“ și au învățat ceea ce apoi a croit drumul spre domnia „castei spirituale“ (clerul) asupra restului poporului, chiar și asupra „credincioșilor simpli“. Potrivit cu învățătura Noului Testament, toți creștinii născuți din nou constituie o preoție sfântă și o împărăție preoțească (1 Petru 2,5,9).

Chemarea la ascultare

7. »Cine are urechi, să asculte ce zice Bisericilor Duhul!« De șapte ori citim această atenționare. În scrisorile deschise adresate primelor trei Adunări stă înaintea făgăduințelor date celor care vor birui, în timp ce în ultimele patru scrisori deschise această atenționare stă la sfârșit. În prima grupă Biserica este văzută în totalitatea ei și este chemată la pocăință, în cea de-a doua grupă starea Bisericii în totalitatea ei este prea evident lipsită de speranță, și de aceea o rămășiță este diferențiată de mulțime, a cărei singură speranță este îndreptată spre revenirea Domnului din cer. Din faptul, că la ultimele patru Adunări apelul de a asculta urmează *după* cuvintele de confirmare a biruitorilor, tragem concluzia că acolo, în afară de biruitori nu mai este nimeni care aude vocea Duhului.

Responsabilitatea personală și directă față de Dumnezeu este unul din adevărurile principale ale învățaturii creștine. Învățătura papală nu ține seama de conștiința personală. „Ascultă de biserică”, acesta este conținutul ei esențial. Dar în realitate în catolicismul roman niciodată nu este ascultată vocea bisericii. Rangurile înalte ale clerului au preluat locul Bisericii, și vocea lor a fost declarată vocea bisericii; rangurile de jos și mulțimea poporului, sub amenințarea cu blestemul, trebuie să asculte de această voce, în timp ce poporul este îndus în eroare cu o aparență de adevăr. Zicala mult iubită și deseori repetată, „ascultă de Biserică!”, dedusă greșit din Matei 18,17, este folosită să acopere și să apere sistemul barbar, superstițios și care înrobește sufletele. În realitate este fapta deosebit de abilă a lui Satan. Cum poate o Biserică, care ea însăși stă sub amenințarea cu judecata (capitolul 2,5; 3,16), să aibă autoritate asupra oamenilor? De aceea în aceste scrisori deschise adresate Adunărilor se face apel la fiecare în parte, ca să asculte de vocea Duhului.

Este Domnul, Cel care vorbește, și numai vocea Lui trebuie ascultată. În felul acesta în aceste atenționări se accentuează responsabilitatea personală și colectivă. Ambele sunt legate între ele. Dacă Biserica este așa de complet stricată, că vocea lui Dumnezeu din Sfânta Scriptură nu mai dă loc la nicio reacție, atunci pentru fiecare în parte este așa de clar necesar să deschidă urechea sufletului său la »Așa vorbește Domnul«. Când Domnul Isus a fost pe pământ, prin cuvintele cunoscute »Cine are urechi de auzit, să audă« (Matei 13,9,43; 11,15 și alte locuri) a îndreptat mereu atenția ascultătorilor spre învățatura Sa. Aici, Același Domn, vorbește cu cuvinte foarte asemănătoare și așteaptă o atenție serioasă și evlavioasă pentru această mărturie nouă.

Biruitori

7. »Celui ce va birui, îi voi da să mănânce din pomul vieții, care este în raiul lui Dumnezeu«. Am arătat deja anumite trăsături caracteristice ale celor două grupe, în care sunt împărțite aceste șapte Adunări, și anume, primele trei și ultimele patru. Fiecare din aceste grupe constituie o unitate în sine, cu toate că sunt desigur și însușiri comune. În prima grupă predomină elementul divin, așa cum arată numărul trei, în timp ce elementul uman și-a găsit intrare largă în cea de-a doua grupă, despre care vorbește numărul patru.

O altă diferență interesantă o găsim la studiul făgăduințelor și răsplătirilor celor biruitori. Răsplătirile în prima grupă nu sunt așa de cuprinzătoare și nu poartă caracter public, ca cele din grupa a doua. În ultimele patru scrisori deschise, răsplătirile sunt deosebit de generoase, pentru că ele leagă semnul unei relații personale și intime cu Hristos cu onorarea Lui publică. Diferențele între aceste răsplătiri, în plinătatea și felul lor, n-i le explicăm, prin faptul că în a doua grupă, obținerea biruinței este mult mai grea decât în prima. Furtuna vâjâie mai puternică, elementele dușmane sunt mai numeroase, și de aceea făgăduințele sunt corespunzătoare mărimii greutateii luptei.

De la Tiatira și până la Laodiceea, Biserica, privită în totalitatea ei, este într-o stare deznădăjduit de stricată. De aceea, pentru a înota împotriva curentului, este nevoie de o energie a credinței, care nu este necesară în aceeași măsură ca în timpul când Biserica este recunoscută

public, așa cum este în cazul Bisericilor din Efes, Smirna și Pergam. Aceste răsplătiri nu sunt numai numite aici mai dinainte, ca să învioreze ceata călătorilor și să încurajeze pe fiecare în parte în lupta care devine tot mai grea și mai înflăcărată, ci Domnul Isus Însuși amănătează Cuvântul Său, că ei vor rămâne cu siguranță păziți: »Eu voi da«. Cu propria Lui mână va încununa pe biruitor. Vocea Lui va saluta pe biruitor, ca semn de recunoștință, când el jubilând va trece pragul porților cerești.

În toate cazurile este vorba de mărturia personală, și este de la sine înțeles, că biruitorul este acela, care în energia credinței învinge greutățile deosebite, cărora el se vede expus. Biruitorul din Laodiceea are o misiune mai grea înaintea lui, decât biruitorul din Efes. În fiecare Adunare situația este alta, împrejurările și felul luptei sunt diferite.

Această primă făgăduință pentru biruitor conține o aluzie evidentă la Grădina Eden cu pomul vieții în mijlocul ei (Geneza 2). Adam nu avea nimic de învins în grădina Eden, el trebuia numai să asculte și să-și păstreze inocența, și proba pentru ascultarea creaturii nevinovate a fost o singură poruncă; să nu mănânce din pomul cunoștinței binelui și răului. Nu avem niciun motiv să presupunem că Adam ar fi mâncat din pomul vieții, cu toate că nu i-a fost interzisă aceasta. Dar scena, care se pune înaintea privirii biruitorului creștin, este mult mai minunată decât cea din Geneza 2, căci aici se vorbește despre Paradisul lui Dumnezeu cu Pomul vieții al lui, din care ai voie să mănânci nestingherit; și acolo nu este nici un pom al cunoștinței binelui și răului, ca simbol al responsabilității creaturii. Viața în nevinovăție (Geneza 2) era dependentă de ascultare, dar aici se savurează Pomul vieții, al vieții veșnice, în caracterul lui deplin de fericire, fără nicio îngrădire, fără teamă că vei eșua. Viața veșnică va fi totodată în Paradisul lui Dumnezeu o masă permanentă de sărbătoare pentru biruitor. Cuvântul Paradis apare de trei ori în Noul Testament (Luca 23,43; 2 Corinteni 12,4; Apocalipsa 2,7). Vine din Orient și înseamnă „grădină de plăceri”, „grădină de distracție”. În acest sens este folosit și în Vechiul Testament de trei ori (Neemia 2,8, tradus prin cuvântul „pădure”, în Eclesiastul 2,5, tradus prin „grădină”, în Cântarea Cântărilor 4,13). După concepția orientală, Paradisul este esența tuturor fericirilor. Paradisul lui Dumnezeu este o expresie, care arată spre fericirea cerească. Este un loc real, despre care grădina pământescă Eden (Geneza 2) a fost numai o umbră a ei. Aici fericirea este neschimbătoare și veșnică. Paradisul oferă plinătatea savurării, totalitatea tuturor bucuriilor. Deja tâlharului de pe cruce, întors la Dumnezeu, i s-a dat asigurarea Paradisului, iar apostolul Pavel a fost răpit acolo. Această făgăduință deosebită, unică, este dată oricui care biruiește în starea în care se află Biserica, prezentată în scrisoarea deschisă adresată Adunării din Efes.